

Telefon štev. 3040

VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25.
v mesecu. Posamez-
na številka 1 Din. —
Naročnina mesečno
1 Din. Rokopisi se ne
vračajo. Nefrankira-
na pisma se ne spre-
jemajo. — Uradni-
štvo in upravnništvo
v Ljubljani. — Št.
Peterska vojašnica.
Telefon štev. 3040

Naši glasovi!

Vsekako tudi za nas ni brez pome-
na, ker smo dobili novo narodno skup-
ščino. Vpostavljen je zopet sodelova-
nje naroda v vseh državnih vprašanjih,
ki se imajo v bodoče urediti.

Po načelih, ki jih je utrdil Nj. Vel.
kralj s svojim manifestom od 6. janu-
arja 1929 so začetna novim narodnim
voditeljem pota za nadaljno delo k go-
spodarskemu, kulturnemu in socialne-
mu napredku.

Nova narodna skupščina se bo 7.
decembra t. l. prvič sestala, potem pa
kmalu začrtala program svojega dela.
Gotovo, da imamo tudi vojne žrtve
svoje interese, da bi nas narodna skup-
ščina v svojem delovanju ne prezrla.

Naše vprašanje je bilo že večkrat
rešeno, pa je ostalo vendar še nereše-
no. Zadnji pogoji so za nas jako trdi,
rešitve nepopolne in niso še končane.
Mnogo naših borcev trpi strašne muke.
Pohabljen človek nima pomoči, ne
službe, ne obleke, ne hrane in niti
zdravljenja, mnogi so ob vso zaščito.
Vdove in sirote tarnajo obupno nad
svojo bedo, popolnoma so potrte. Vsak
izmed njih občuti, da je vedno le sla-
bejše kljub temu, da se je to vprašanje
že tolikokrat načelo. Invalidska družba
ima med svojimi vrstami grozne slu-
čaje, ki se jih ne da popisati. Proti od-
pomoči pa stoje različne zapreke. Ža-
lostna povest bi bila predolga in nihče
je rad ne posluša. Javnost ni naklonje-
na vojnim žrtvam, smatra jih za manj-
vredna, nadležna bitja, zato se jih raje
ogiba. Skoro nihče se ne čuti moralno
dolžnega vojnim žrtvam kaj nuditi, ker
zdravi ljudje so že vojne čase in raz-
mere pozabili.

Z novo narodno skupščino pa na-
stane tudi neka nova doba, da bodo z
občim izboljšanjem socialnih razmer
dosegle vsaj najnujnejše poplave svo-
jega bednega vprašanja tudi vojne
žrtve. Njihovo vprašanje je zelo važno,
kajti z njegovo ureditvijo je izboljšani
velik del socialne bede med narodom
in postavljen dober vzgled za bodočnost.

Vojne žrtve ne morejo zahtevati nič
nemogočega, kar bi jim domovina ne

mogla nuditi, vendar pa vsaj nekoliko
boljšega, ker precej boljšega kot sedaj
so že itak imele.

Narodni poslanci so tolmači naro-
dovih težnj, saj prihajajo iz vrst na-
roda in poznajo vse sloje, med njimi
tudi vojne žrtve. Dobro vedo, kako se
godi temu ali onemu invalidu, vdovi ali
sirotam, ker premnogokrat so že videli
posamezne reveže.

Zato bodo tolmačili naše težnje in
bodo skoro tudi njihove težnje, da se ta
vrsta bednih ljudi boljše zaščiti.

Delna malenkostna sprememba in-
validskega vprašanja se je že itak dva-
krat izvršila z dodatnima invalidskima
zakonoma in je bilo s tem pokazano po-
polno priznanje, da je bil sedanji in-
validski zakon nepopoln. Tudi še sedaj,
kdor vidi v potek priznavanja in izva-
janja invalidskega vprašanja, mora po-
trditi, kako je slabo.

Vojne žrtve imajo tudi sedaj že več
obljub in izgleda, da je izboljšanje itak
nameravano. Časi so res težki, ali ve-
dno nas je manj, tako, da postaja tudi
to vprašanje vedno lažje za preživetje.
Zato bi naši narodni poslanci storili
veliko nujno delo, ako morejo invalid-
sko vprašanje spraviti res k izvršitvi.

Organizacija vojnih žrtev bo gotovo
trkala večkrat na njihova vrata in trka
sedaj takoj ob začetku zasedanja skup-
ščine, da upoštevajo njene prošnje in
predloge.

Dokler ni mogoče spreminjati seda-
njih določb za vojne žrtve, naj bi se
vsaj postopanje priznanja, to je rešitve,
pospešile in upoštevale nekatere določ-
be njim v prid, ker je v mnogih slučajih
razumeti zakon drugače, v pozitivnem
a ne negativnem smislu.

Baš sedaj se hočemo obrniti, kakor
tudi mnogo drugih stanov, na narodne
poslance in jim predložiti naše težnje,
zapisane in zbrane, kakor jih vedno v
detaljih ponavljamo. Naj jih proučijo
in pokličejo našo organizacijo za pomoč
v tem oziru.

Ne slave, ne bogastva, ampak
skromno dostojno življenje si želimo
vse vojne žrtve.

mu cenzusu. Predvojne in medvojne go-
spodarske in davčne razmere so bile
povsem drugačne. Zato je napačno pri-
merjati današnjo višino davka z ono
izza časa vojne.

Po večini pa se danes sploh ne da
več ugotoviti, koliko je kdo plačeval
davka med vojno ali pred vojno, ker ne
obstoje več tozadevne knjige!

V rešitvah vidimo, da se vsled tega
vzame enostavno: Ker plačuje invalid
ali zadruga danes nad 120 Din nepo-
srednega davka, se to računa tudi v
času onesposobljenja, tako da tudi ta-
krat ni mogel biti siromašen (torej ga
je moral tudi ob času onesposobljenja
toliko plačevati). To ni pravilno, ker
pravi zakon, da se mora davek izza ča-
sa onesposobljenja ugotoviti (koliko se
ga je takrat plačevalo). In sicer pravi
izrecno § 57 točka d) invalid. zakona,
da je treba k prijavam predložiti potr-
dila o imovinskem stanju ob času one-
sposobitve in ob času, ko se izdajo po-
trdila.

Ako se višina davka izza časa one-
sposobljenja sploh ne da ugotoviti je
razumljivo, da se mora vzeti potem
cenzus po sedanjem davku.

Popolnoma proti določbam pa se
vpoštevata zadruga ali družina.

Zadruge pri nas sploh ni, ker noben
družinski član nima s starši skupnega
imetja, ako ga ne pridobi sam zase s
kakim prenosom (nakupom). On toraj
ni kot družinski član ob enem zakoniti
solastnik. Vendar pa se naše skupno
prebivanje na posestvih, v praksi pri-
merja tudi z drugimi.

To postopanje pa je v gotovih slu-
čajih popolnoma napačno in ni v skladu
z določbami.

S spremembo § 98 inv. zakona je
prvi dodatni inv. zakon v § 7 malo na-
tančneje označil, kako se jemlje v po-
štev zadržni davek.

»Pri invalidih se jemlje v poštev
oni davek, katerega je plačeval ob času
onesposobljenja na svojo **lastno imo-
vino**, ako pa je bil takrat v zadrugi, tudi
oni del davka, ki je takrat pripadal na
njegovega očeta s polnoletnimi sinovi,
odnosno ako oče takrat ni bil več živ,
oni del davka, ki je pripadal na inva-
lida.«

S tem je jasno, da je treba zadržni
davek vedno deliti med družinske
člane.

Pri nas ni na posestvih lastnic za-
drug, pač pa vedno neomejeno le ose-
ba, ki razpolaga s posestvom po svoji
volji, ker je njegovo. Zadruga v pravem
pomenu po določilih zakona pa so za-
jednice bivanja, posedovanja vživanja in
tudi plačevanja. Zadržni člani so toraj
zakoniti solastniki, z vsemi deležnimi
pravicami in dolžnostmi.

Vsekako je brez dvoma, da invalid-
ski zakon jednaki takim zadrugam naše
družine in je treba vpoštevati tudi pri
nas mesto zadržnega, družinski davek,
čeprav je predpisan samo oni osebi, ki
je posestnica.

To pa se pri nas izvaja napačno, ker
se jemlje cel davek, ki ga plačuje last-
nik posestva pa bodisi, da je oče, mati,
brat ali sestra, kljub temu, da nova do-
ločba, ki popravlja § 98 inv. zakona,
govori jasno, da se vpoštevata **le očetov
davek s polnoletnimi sinovi**.

Davek se mora razdeliti na toliko
delov, kolikor je družinskih članov. Na-
to pa se vzame v poštev samo dele oče-
ta in polnoletnih sinov. Ne pride pa v
poštev davek matere, hčera in mlado-
letnih sinov. Na ta način se tudi ne
more vpoštevati invalidovega dela dav-
kov, ako je bil v času onesposobljenja
še mladoleten.

Ako pa je oče poprej umrl predno
je bil invalid poškodovan v vojni, po-

tem se jemlje le invalidov delež, ne pa
tudi davek matere in ostalih bratov in
sester, čeprav invalid živi še doma.

Pri nas pa imamo mnogo slučajev,
kjer je mati posestnica, da se jemlje
cel njen davek, kjer je brat doma po-
sestnik, pa bratov davek; celo ako in-
valid ne živi več na domu, se vpoštevata
cel davek dotičnega posestva.

To pa ni zadruga, ker § 7 prvega do-
datnega invalidskega zakona jasno go-
vori, da je v invalidskih zadevah sma-
trati za zadrugo le »**zajednice očetov s
polnoletnimi sinovi**«.

Nikakor toraj ne pride v poštev, ako
se vzame v času onesposobljenja ali
pa sedaj zadržna ali družinska podla-
ga skupno življenje z materjo, bratom
ali sestro, ako je posestnica na doma-
čiji.

Na vso prednavedeno razjasnitev naj
se sklicujejo naši člani in članice v svo-
jih vlogah, ako imajo drugače rešeno.

Železniške legitimacije za upokoience, invali- de in njih rodbine

Vsi upokojenci in njih rodbine, ka-
terim so bile izstavljene železniške legi-
timacije leta 1927 in jim bo torej po-
tekla petletna doba koncem tega leta,
se vabijo, da jih po možnosti vrnejo do
10. decembra t. l. finančni direkciji, od-
seku za računovodstvo v Ljubljani.

Da pa moremo izposlovati od di-
rekcije državnih železnic izstavitev no-
vih železniških legitimacij, naj se pro-
šnjam priloži slika, 10 Din v gotovini in
zadnji knjižni izpisek čekovne nakaz-
nice.

Železniške legitimacije pa, katerim
koncem tega leta ne bode potekla še
petletna doba, naj se predlože za po-
daljšanje zgoraj omenjenemu uradu
vsaj do konca tekočega koledarskega
leta.

Pripomnimo pa, da se tekom leta
1932 vložene prošnje za izstavitev no-
vih železniških legitimacij ne bodo pred-
lagale direkciji državnih železnic posa-
mežno, ampak le skupno in največ dva-
krat mesečno. Take prošnje naj se to-
rej pravočasno vlagajo, ne pa šele tik
pred dnevom, ko se legitimacije že
rabijo.

Vsi oni upokojenci in njih vdove, ki
imajo bivališče v Ljubljani in še niso
prišli po prijave za priznanje dragin-
skih doklad, se tem potom ponovno
opozarjajo, da to nemudoma store.

Končno vabimo vse upokoience in
upokojenke, da prilagajo v bodoče vsem
morebitnim reklamacijam, vlogam in
prošnjam v pokojninskih zadevah tudi
zadnji knjižni izpisek čekovne nakaz-
nice ali pa navedejo vsaj številko li-
kvidacijskega lista, ker le na ta način
omogoča hitrejšo in lažje poslovanje.

Za finančnega direktorja
namest. šefa odseka za računovodstvo:
Šircelj I. r.

Razdeljevanje orodja in šivalnih strojev

Od Kraljevske banske uprave smo
dobili sledeče obvestilo:

Ministrstvo za socialno politiko in
narodno zdravje razglašajo z razpisom
od 4. novembra 1931, št. št. 33177/31
sledeče:

Ministrstvo je potom dražbe naba-
vilo razno poljedelsko orodje in šivalne
stroje, ki jih bo razdelilo najsiromaš-
nejšim vojnim invalidom in članom in-
validskih družin (vdovam in sirotam),
kateri so zaščiteni z invalidskim zaka-
nom od 4. julija 1929.

O tem je treba potom občin nemu-

Tolmačenje davčne podlage za siromašnost

To vprašanje je zelo komplicirano
in je dostikrat popolnoma napačno tol-
mačeno, ker je dotična določila inva-
lidskega zakona v mnogem razumeti in
vpoštevati popolnoma drugače.

Nesiromašnost po sedanjem določilu
invalidskega zakona jemlje invalidom
glavno, kajti po prejšnjih invalidskih za-
konih so dobivali kljub nesiromašnosti
vsaj polovico invalidnine, sedaj pa po-
polnoma nič. To pa je povzročilo veliko
redukcijo, kajti meja siromašnosti in ne-
siromašnosti je zelo stroga.

Vendar pa je pri tem vprašanju pre-
malo natančno določeno in najbrž dosti-
krat ni tako, kot se jemlje v poštev.

V invalidskem zakonu določata to-
zadevne pogoje §§ 98 in 99, ki sta med
seboj nerazumljiva. Prvi govori o biv-
ših, drugi pa o sedanjih davkih.

In sicer določa § 98 inv. zakona, da
se davek računa v času onesposoblje-
nja, § 99 pa, da se računa sedanji davek
oziroma plača.

Poleg tega pa določa še § 112 inv.
zakona, da se vpoštevata davek po no-
vem zakonu o neposrednih davkih (ki
je pred kratkim šele izšel) toraj sedanji
davek.

Zato pa se jemlje v praksi ali davek
po stanju onesposobljenja, ali pa seda-
nji davek, kateri je pač večji! Tako se-

veda rastejo negativne rešitve še v
večjem obsegu. Ako danes ne plačuje
nad 120 Din neposrednega davka, se
vzame v poštev ako ga je plačeval za-
časa onesposobljenja ali pa nasprotno.

Ker pa ne prihaja v poštev le osebni,
temveč tudi družinski ali zadržni da-
vek, ki se vpoštevata, ravno tako tudi
bivši ali sedanji, je ta pogoj še bolj raz-
tegnjen in posega še bolj v upraviče-
nost vojnih žrtev. To pa radi tega, ker
je treba pomisliti, da so bili invalidi ob
času onesposobljenja in predno so šli
k vojakom, po večini še mladoletni in so
živeli doma pri starših na posestvu ter
so se šele po vojni osamosvojili. Bivša
družinska ali zadržna davčna podlaga
izza časa onesposobljenja, jim popolno-
ma po krivici jemlje pravice.

Čudno je sploh, kako se more danes
računati predvojno davčno podlago,
posebno pa še v naših krajih, ki so pri-
šli iz kronске veljave v dinarsko in pri
popolnoma drugačnih sistemih davkov.

Invalidski zakon pravi, da se računa
davek v času onesposobljenja, ne pove
pa, po kakšnem cenzusu. Le za sedanji
davek obstoji cenzus: 120 Din neposred-
nega davka. Za kraje, kjer v času one-
sposobljenja ni bila dinarska veljava,
bi moral zakon primerjati dotično ve-
ljavo in zlato pariteto napram sedanje-

doma obvestiti vse s citiranim zakonom zaščitene osebe, da morejo predložiti neposredno (ne potom kraljevske banske uprave, sreskega načelstva ali občine) ministrstvu prošnje za podelitev navedenega orodja. Prošnji je treba priložiti:

1. Overjen prepis rešenja višjega invalidskega sodišča o prevredbi na pristojbine po invalidskem zakonu od 4. julija 1929, če pa tega še nimajo, pa potrdilo dravske finančne direkcije, da prosilec ni reducirán in še prejema invalidsko podporo. Slednja potrdila izdaja na prošnjo dravska finančna direkcija v Ljubljani.

2. Potrdilo županstva, koliko osnovnega neposrednega davka plača prosilec odnosno družina, če prosilec ni samostojen, koliko je članov družine (navesti imenoma vse člane družine z navedbo starosti in poklica), če so že prejeli kakšno pomoč od države, na kakšnem glasu so in če v obče zaslužijo pomoč.

Ministrstvo bo kot podporo poklanjalo pluge, motike, slamoreznice, sejalnike, brane, škropilnike za vinograde, stroje za čiščenje in vejanje žita, ter šivalne stroje.

V prošnji za plug mora vsak prosilec točno navesti, katere vrste plug želi: lahki (servus), teški (komet) ali za hribovite kraje (obrtáč).

Stroje za čiščenje (trijere) in vejanje žita bodo prejeli le osebni vojni invalidi prve skupine, če doslej še niso pre-

jeli katerega spredaj navedenih vrst orodja, pa imajo lastno zemljo in jo tudi v resnici obdelujejo.

Pravico do šivalnih strojev imajo samo vojne vdove, zaščitene z invalidskim zakonom od 4. julija 1929, ki imajo v svoji oskrbi najmanj dvoje hčerk izučenih in uporabnih za delo na šivalnem stroju, a plačajo pod Din 60 letnega davka.

Hkrati obvestite potom občin vse osebe, ki bodo predložile ministrstvu prošnje za spredaj navedeno orodje, naj ne pošiljajo neprestano urgence za rešitev teh prošenj, ker s takimi urgencami povzročajo ministrstvu le ogromno delo in zadržujejo delo reševanja teh prošenj. Ministrstvo bo samo, čim bo to mogoče, izdalo ustrezna rešenja, katerim bo sledila takoj pošiljatev podeljenega blaga.

Pripomba Oblastnega odbora:

Prosilci morajo biti torej le priznani vojni invalidi in vdove, ne pa reduciranci ali taki, ki jim pritožbe ali obnove še teko.

Krajevni odbori naj pazijo, da bodo prošnje popolne z vsemi podatki in dokumenti, ki se zahtevajo, da ne bodo hodile nazaj, medtem pa bo mogoče orodje že razdeljeno. — Prošnje naj se pošiljajo preko Oblastnega odbora. — Nepotrebno pa je vlagati takim, ki niso upravičeni, na primer, ki niso siromašni, ker je uvodoma poudarjeno, da se bo podeljevalo najsiromašnejšim.

no Oblastnemu odboru, čeprav smo že večkrat objavili in razglasili tudi sklep zadnjega oblastnega občnega zbora, da udruženje dela samo za one, ki dokažejo, da so poravnali članarino, podpira pa samo one, ki imajo plačano naročnino za list.

Vsaka vloga naj se pošlje preko Krajevnega odbora, ki mora izjaviti v svoji pripombi, ali ima dotični plačano.

Take vloge, ki jih člani pošiljajo direktno Oblastnemu odboru, se vedno kasneje rešijo, ker Oblastni odbor pošilja vse dotične rešitve preko Krajev-

nih odborov s pogojem, da jih sporoče prosilec le ako imajo plačano članarino. Če pa pride vloga preko Krajevnega odbora in zahteva kdo nujne rešitve, pošlje Oblastni odbor dotični osebi rešitev kar na dom, ker ve, da je glede članarine vse v redu.

Vsak bo priznal, da je drugačno poslovanje nemogoče, ker ne gre, da bi imeli člani, ki vzdržujejo organizacijo, iste pravice, kakor nečlani, ki ničesar ne žrtvujejo. Na ta način bi se lahko nečlani smejali ako jim ni treba organizacije pa vseeno dobe vse potrebno.

Vprašanja in odgovori

Krajevni odbor iz Novega mesta piše:

Prosimo priobčila ozir. odgovor na sledeče vprašanje:

Pred okr. sodiščem v Trebnjem se je uvedlo dokazovalno postopanje o nastanku poškodbe tuk. člana Vinkota Smoliča, ki je 70% vojni invalid in se je zahtevalo od njega plačilo za pozvani dve priči (hodarino, vročnino in porto). Ker na prvi opomin ni takoj plačal, so ga rubili (eksekutivnim putem) in iztirjali znesek za navedene stroške. Ako je to postopanje nezakonito, potem prosimo, da potrebno ukrenete, da se enaki slučaj v bodoče ne bodo več pojavljali. Glede prizadetega tov. Smoliča pa prosimo pojasniti, kaj bi bilo potrebno ukreniti, da se mu po nepotrebnem plačani znesek vrne.

Odgovor: Jasno je, da mora biti vse poslovanje, ki se vrši za dosego pravic po invalidskem zakonu po § 72 brezplačno. V tem paragrafu so tudi izrecno, da tudi zaslišanja. Ako je bila to hodarina sodnega organa za dostavo, potem pa vročnina in porto, bi se ne smela priznati, ker invalidski zakon določa, da morajo v teh slučajih državni uslužbenci poslovati brezplačno. Drugače pa je, ako so bili to faktični stroški onih dveh oseb, ki sta bili pozvani za priči. Dotična nista dolžna trpeti radi tega izdatkov (vožnje po železnici). — Poštne itak ni moglo biti, saj so invalidske stvari proste. Hodarine pa bi se po našem mnenju tudi pričama ne smelo priznati.

Ako je tov. Smoliču znano, zakaj so nastali stroški, naj Oblastnemu odboru pojasni v posebni vlogi, da bo v zadevi interveniral na merodajnem mestu. Če pa je plačal povračilo voznine, potem je edino mogoče, da zaprosi s posebno prošnjo Ministrstvo socijalne politike in narodnega zdravja za povračilo dotičnega zneska, ker za take nepredvidene izdatke obstoja prav za prav Narodni invalidski fond.

Prosim, da bi odgovorili na moje vprašanje:

Sem preveden po novem inval. zakonu. Imam 60% nesposobnosti ter mi je priznana invalidnina. V oskrbi pa imam svoje starše, ki so revni. Oče so rojeni leta 1855, slepi in gluhi; mati pa rojeni leta 1866 in živčno bolni. Imata posestvo in plačujeta 173 Din letnega davka. — Ali bi dosegel podporo za starše? **Rižner Franc**, Podgorica, 3.

Odgovor: Ker imata starša posestvo in plačujeta 173 Din neposrednega davka, torej nad 120 Din, sploh nista siromašna, zato je vsaka podpora zanje izključena. — Sploh pa invalidi ničesar ne dobivajo za starše.

Tov. Zdravec Josip, 100% invalid iz Središča ob Dravi, vpraša:

Podpisani prosim, da bi mi odgovorili na sledeče vprašanje in sicer v Vojnem invalidu:

Imam hčerko, ki je rojena 17. decembra 1916; ki bo stara sedaj 15 let. Ali jo moram sedaj odjaviti radi draginskih doklad ali šele s prihodnjim letom in kje se odjavi?

Odgovor: Po sedanjem invalidskem zakonu dobivajo otroci invalidov draginske doklade do izpolnjenega 16. leta starosti, ako pa hodijo v srednje šole, pa naprej, dokler študirajo, toda ne dalje kot do 21. leta starosti.

Vaša hčerka ima torej še eno leto pravico prejemati doklade.

Prihodnje leto jo odjavite pri Dravski finančni direkciji v Ljubljani. Ker pa je treba vsakega pol leta potrjevati nov izkaz pred občinjo glede draginskih doklad, katerega zahteva finančna direkcija, bodo itak tudi sami zapazili in bo o pravem času izvzeta.

Krajevni odbor v Žireh vpraša:

Tukajšnji invalid prosi, da se objavi v listu: Ali je invalid dolžan plačevati vojnico, ako je odslužil svoj kadroški rok in med vojno postal invalid. Pokojnino prejema še vedno.

Odgovor: Noben invalid ni zavezan plačevati vojnice, ker pravi zakon o ustroju vojske in mornarice, da so vojnice oproščeni a) vsi oni, ki prejema od države invalidsko podporo; b) vsi oni, ki so postali vsled kake poškodbe v vojni, za vojaško službo nesposobni.

Ako dobi invalid plačilni nalog za vojnico, naj takoj vloži pritožbo na pristojno Komando vojnega okruha.

Vprašanje: Sem 80% vojni invalid brez desne noge ter sem delal že dosti pritožb in za ponovno sojenje, ker me je invalidsko sodišče reduciralo radi davka, ki ga plačujem od posestva moja mati. Jaz nimam iz posestva popolnoma nič. Dokler sem prejemal pokojnino, sem plačeval materi hrano in stanovanje, zdaj pa sem bil primoran iti od doma ter iščem hrane pri dobrih ljudeh. Ali naj gladu umrjem ker kmetkega dela ne morem delati. Mati se odreka moji preskrbi in pravi: »Kdor te je pohabil, pa naj te še preživlja in oblači.«

Kmetija moje matere je majhna, redi tri govedi in je pridelka za lastno uporabo komaj za štiri mesece, družine pa šest oseb.

Beračiti ne smem, ker je to tudi ponižanje, krasti še manj, torej moram poginiti od lakote in bede.

Ponovno vprašam, če sem zaslužil tako življenje v boju za domovino. Ali ni nič čuta za vojne žrtve? Prosim, da se zadeva preišče in objavi uspeh v Vojnem invalidu.

Lomšek Peter iz Prapreč 20, srez Litija.

Odgovor: Vaša zadeva v ponovnem sojenju itak še teče. Ako bodo vpoštevali zares upravičene razloge, ki smo jih predložili, morate invalidnino nazaj dobiti. Toliko časa pa potrpite, da pride rešenje.

Vprašanje: Leta 1930 sem bil pri pregledu in mi je komisija vzela 10% tako, da imam sedaj samo 20% nesposobnosti. Invalidsko sodišče mi je poslalo rešenje ter mi pokojnino odklonilo.

Zaposlen sem kot dninar, ker pa na pljučih večkrat boleham, kar je posledica svetovne vojne, mi podjetje daje dopust. S čim naj se preživljam, ako ne bom imel rednih dohodkov, posebno ker imam tudi bolno ženo?

Končno sem bil iz službe reducirán. Ali imam po pravilniku o zaposlovanju invalidov, kot invalid izpod 30% pravico do zaščite?

Sodišče mi je sicer vsako zaščito odklonilo, ker invalidi izpod 30% ne prihajajo v poštrev.

Bil sem pri Oblastnem odboru, pa mi je tudi pritožbo odklonil, češ, da je protizakonita.

Kam naj se obrnem sedaj, ko sem reducirán od dela? Od Višjega invalidskega sodišča pa tudi ne prejmem nobenega odloka. Ali pridem še pod zaščito invalidskega zakona?

Odgovor: Sodišče vam je že samo v rešenju povedalo, da nimate nobene zaščite več, kot invalid izpod 30% in kot bolnik, ko po tem invalidskem zakonu obdrže, tudi ako imajo nad 30%, le samo zdravljenje.

Seveda če nimate nobene zaščite kot invalid, potem je tudi po pravilniku o zaposlovanju invalidov nimate.

Oblastni odbor tudi ne more delati nemogočih stvari t. j. pritožbe, za katere nima pravne podlage.

Ali imajo invalidi 30% nesposobnosti sploh še kake pravice?

Razdelitev invalidov po skupinah v § 8 inval. zakona je samo do 30% nesposobnosti, nižje se ne jemlje v poštev. Ta paragraf ne določa invalidnosti, temveč delitev invalidov v skupine, v kolikor se tiče invalidnine.

Invalid pa je prav za prav vsak, kdor dobi od pregledne komisije uverjenje, da je nesposoben.

V § 51 določa inval. zakon, da komisija po pregledu izda vsakemu bojevniku uverjenje ali potrdilo, da ga je treba priznati za vojnega invalida.

Vsi, ki jih komisija spozna za nesposobne, so tedaj invalidi.

V vseh točkah inval. zakona, kjer isti daje kake pravice, izraža, »da jih dobivajo vojni invalidi« izvemši invalidnino, ki jo razpredeljuje izrečno po skupinah in tudi v § 103 ustavlja samo invalidnino brezpogojno vsem invalidom, izpod 30% nesposobnosti.

S tem je smatrati, da invalidski zakon 20% invalidom samo odreka invalidnino, ne pa tudi druge zaščite.

V dokaz slučaj: Invalidski sud Kosovke divizijske oblasti je z rešenjem od 19. februarja 1931, br. 13109 priznal Krempušu Avgustu kot 20% invalidu pravo na ostale vrste zaščite po § 6 inval. zakona, v kolikor niso vezane na pogoji siromašnosti. Višji invalidski sud v Beogradu je z izvršenim rešenjem z dne 4. aprila 1931, br. 15349 to potrdil.

Ker naše invalidsko sodišče odbija 20% invalidom vsa prava in je na podlagi invalidskega zakona določeno, da izgube le invalidnino, je treba izdati tolmačenje:

Invalidi izpod 30% nesposobnosti izgube le pravo na invalidnino, izdati pa jim je sodna rešenja, s katerimi se jim priznajo vse ostale vrste pomoči, v kolikor niso vezane na pogoji siromašnosti.

Tako se glasi del našega obširnega memoranduma za narodne poslance in druge merodajne faktorje, ki smo ga napravili zadnje dni. Ostale zadeve, ki jih vsebuje, smo v presledkih že prej objavljali v »Vojnem invalidu«, nekatera pa še bomo.

Če vpoštevamo nekatera poročila invalidov v zadnjem času vidimo, da je nekaj 20% invalidov doseglo celo ponovni pregled potom milostnih prošenj, zato je dokazano, da invalidski zakon s svojimi določbami vendar ne nasprotuje njihovi zaščiti, ako se pokaže potreba.

Poudarjali smo že večkrat, da je med 20% invalidi tudi mnogo takih, ki se jim je poškodba znatno poslabšala. Kakor se je pri dotičnih, ki se jim je posrečilo izredno dobej, ponovni pregled, pokazalo, da jim je bilo treba zvišati procenete in jih podvreči zaščiti; ta-

ko bi se pokazalo še pri mnogih med njimi.

Mnogo se je že svoj čas pri pregledih odmerilo premalo procentov, ker se je gledalo pred vsem na njihova zaposlenja ali gmotno stanje. Oni pa niso smatrali za potrebno zahtevati ponovni pregled, ker jim je bilo zadosti, da so spadali pod zaščito.

Ker pa je nov invalidski zakon 20% invalide kratkoma brisal, to ni pravilno, kajti s tem je brez predjudica uničil njihova pravomočna sodna rešenja. Oni morajo dobiti vendar možnost, da se podvržejo pogojem novega invalidskega zakona, da se vidi, ako pride zanje v poštev glede nove ocene in potrebne zaščite.

Zato je edino pravično, da se pri eventuelni bodoči reviziji invalidskega vprašanja to upošteva.

Vseh pravic pa 20% invalidi po gori navedeni razlagi že sedaj ne izgubijo, čeprav jih na primer pri nas v ničemer ne vpoštevajo.

Komisar središnega odbora razglša:

Mnogi invalidi iz cele Kraljevine se obračajo s svojimi prošnjami neposredno Središnji upravi in sicer za podpore v denarju, obleki, intervencije po pravilniku o zaposlovanju in gredo s tem mimo svojih Krajevnih in Oblastnih odborov.

Ravno tako se obračajo tudi Krajevni odbori s svojimi vlogami neposredno Središnji upravi zahtevajoč, da jim stori to ali ono?

Tak način moti pravilno poslovanje v Središnji upravi in jemlje dragocen čas, ker se mora vloge vračati pristojnim Oblastnim odborom, zahtevajoč od njih pojasnil in potrebnih podatkov za reševanje takih vlog. Razume se, da gre to na škodo invalidov, katerim je potrebna nujna pomoč ali intervencija.

Opozarja se vse Oblastne odbore, da preko svojih Krajevnih odborov, isti pa preko občin ali poedinih invalidov, obveste vse člane, da se v Središnji upravi ne bo jemalo v poštev nobenih vlog, ako ne pridejo preko pristojnih Oblastnih odborov in ne bodo od istih vsestransko priporočene. Priporočati pa je treba samo one invalide, ki so člani udruženja t. j. da so izpolnili dolžnosti po čl. 7 pravil udruženja, odnostno po čl. 6 Krajevnih pravil in kateri imajo pravomočna rešenja Višjega invalidskega suda ali uverjenja po čl. 105 inv. zakona iz leta 1929.

Pripomba: Tudi pri nas se je zopet razpasla navada, da posamezniki pošiljajo različna pisma in vloge kar direkt-

Prečitajte v tej številki našega lista tolmačenje »Ali imajo invalidi izpod 30% še kako zaščito«?

Na dotični podlagi lahko vložite, ako od vaše zadnje rešitve ni preteklo še pol leta, predlog za ponovno sojenje.

Če pa je že pretekla ta doba, lahko zaprosite z navedbo celotnega svojega položaja Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu, ako

hoče za vas uradno zahtevati obnovo postopanja, ker gosp. ministru je to mogoče po zakonu, kadar smatra za potrebno?

Opozorjamo pa, da kot bolnik-invalid ne boste na noben način priznani, ako ne boste dokazali, od česa v fronti se vam je pojavila pljučna bolezen, ker bolniki, ki niso bili v fronti, ali sploh ne vedo dokazati izvora bolezni, absolutno ne bodo vpoštevani.

Naše gibanje

Krajevni odbor Novo mesto. Po več kot dveletnem prizadevanju predsednika Kraj. odbora Ivana Robasa, se je končno le ugodilo prošnji tov. Šmajdeka Ivana iz Novega mesta. Imenovani je bil leta 1929 spoznan 20% nim voj. invalidom, vsled prestrela paralelnega živca desne noge. Ker se proti tej odmeri ni pravočasno pritožil, so bile vse prošnje na razna oblastva zaman, kljub temu, da se je njegova hiba mnogo poslabšala ter je bil sploh za vsa težja dela nesposoben. Posledice teh težkih okoliščin pa ni izkušal samo on, pač pa tudi njegova desetčlanska družina, katera je bila izključno le od njega odvisna. Za preživljanje ima namreč ženo, tasta in taščo v starosti nad 80 let in 7 otrok v starosti od 1—12 let. Poseduje le malo hišico in par njivic, kar zadosti za preživljanje te številne družine niti za par mesecev. Ker je bil njegov položaj vedno težji, in skoro obupen, se je končno odločil, napraviti prošnjo na najvišjo oblast. Prošnjo je sestavil g. Robas, zdravniško spričevalo pa g. dr. Polenšek Marian. Oboje je bilo kar najizvrstneje sestavljeno, tako, da ni bilo dvoma za neuspeh, narkar se je odposlalo kabinetni pisarni Nj. Vel. kralja. Tov. Šmajdek je dobil po preteku 2 mesecev poziv za ponovni nadpregled, komisija za pregled invalidov pa mu je zvišala z 20% na 50%. Res je, da mu s tem še ni pomagano, vendar pa more upati, da mu bo v kratkem času, kar je bilo doslej sploh nemogoče, rešeno. — S tem je bil dosežen lep uspeh tukajšnjega Krajevnega odbora.

Opomin na poravnavo članarine. — Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru je te dni razposlal ponovno opomine v svrhu poravnave zaostale članarine za leto 1930 in 1931 in to vsem onim, kateri še do danes niso niti za leto 1930 poravnali članarine in za list »Vojni invalid«. — Radi tega prosimo in pozivamo vse zamudnike, da po položnicah čimprej nakažejo zaostalo članarino. Koliko je posamezni član dolžan na članarini, je itak razvidno na opominih. V nasprotnem slučaju pa, ako član noče plačati članarine in ne naročnine za list, naj odkrito izjavi, da ne mara biti več v naši borbi in organizaciji. Nadalje naj vsi ti zamudniki odkrito povedo, da našega glasila »Vojni invalid« ne potrebujejo in da se naj ustavi, ker vsak bo gotovo vedel in uvideval, da list stane denar ter ne more zahtevati, da bi mu Krajevni odbor UVI list zastoni pošiljal. Zato prosimo brez odlašanja odkrite izjave. — Poudarjati moramo ponovno, da je Krajevni odbor imel ravno s temi zamudniki največ posla. Vživali so razne privilegije, zlasti pa materijelno in finančno pomoč. Danes moramo ugotoviti, ker so in bodo dosegli potom organizacije mnogo koristi, da bi bili organizaciji hvaležni, to skromno članarino letno 24 Din redno plačevati. — Ker se bližamo sklicanju letnega občn. zbora (kdaj da se bo vršil bomo še pravočasno sporočili), pozivamo še enkrat vse zamudnike, da pred občnim zborom uredijo organizatorično dolžnost in poravnajo zaostalo članarino ali pa izjavijo odkrito, da zaščitite organizacije in lista ne rabijo. Upamo, da smo s tem opominom na jasnem. — Čim večja bo razcepjenost med vojnimi žrtvami in nesložnost, tem manj bomo dosegli zboljšanje naših zakonitih pravic.

Za Kraj. odbor: **M. Pravdič** s. r.

Novi grobovi. V petek, dne 23. okt. t. l. je umrl 100% vojni invalid Franjo Klaneček, stannjoč v Mariboru, Strossmayerjeva ulica št. 6, star 53 let. — Imenovan je bil dolgoletni redni član mariborskega Kraj. udruženja vojnih invalidov. Bil je tudi svoječasno večletni odbornik in funkcionar Krajevnega od-

bora ter si je pridobil z dobrimi nasveti med članstvom mnogo zaslug in simpatij. — Sedanji Kraj. odbor ga pogreša kot zvestega tovariša in sotrudnika. Franjo Klaneček je bil tudi med onimi, ki jih je sedanji invalidski zakon reducirail, ker ni bil ranjen, ampak si je v svetovni vojni nakopal notranjo bolezen. Hiral je do usodepolnega dne na pljučih in moral prežgdat v grob. Zapustil je veččlansko družino. Pred tremi leti mu je umrla žena in tako je kot vdovec ostal sam s petimi otroci, katere je vzgojil z lepimi vzgledi in nauki, kar se je tudi videlo ob odprtem grobu, da so ga otroci ljubili in spoštovali.

Pogreb tovariša se je vršil v nedeljo dne 25. oktobra 1931 ob 15. uri. Ob pogrebu na zadnji poti tovariša se je opazilo mnogo občinstva, kot dokaz, da je bil tudi med ostalimi jako priljubljen in spoštovan.

Tudi Krajevni odbor s predsednikom tov. Geč-om, Pravdičem, Sitterjem, Veršičem in ostalimi tovariši so spremljali nepozabnega tovariša Klanečka k zadnjemu počitku.

V znak tovariške dolžnosti in za njegove zasluge mu je Krajevni odbor poklonil venec s trakom z napisom »Tebi tovariš od Krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Mariboru«. — Dragi tovariš, počivaj v miru. Preostalom pa naše sožalje.

Počastitev žrtev svetovne vojne. V četrtek, dne 5. novembra 1931 ob 9. uri je priredil Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Mariboru v stolni župniji žalno mašo (parastos) v spomin na tisoče in tisoče žrtev svetovne vojne padlih in umrlih na bojiščih, kakor tudi od posledic, zadobljenih v vojni. Med temi žrtvami je bilo tudi mnogo članov Udruženja, zato je bila počastitev in udeležba te žalne maše precej velika. — Razen zastopnikov Krajevnega odbora s predsednikom tov. Geč-om je prisostvovalo od povabljenih veliko število višjih in nižjih oficirjev mariborske garnizije ter sreska načelnika za levi in desni breg, kakor tudi ostalo občinstvo. Le od članstva se je opazila majhna udeležba. Prosimo v bodoče več pietete in spomina.

Zagorje ob Savi. Vedno bolj se redčijo naše vrste. Zopet sta nas zapustila dva zvesta člana, ki sta bila vneta za invalidsko organizacijo. — Dne 17. novembra t. l. nas je nenadoma zapustil tov. Prašnikar Miha, 100% invalid iz Podzida št. 7, občina Trojane. Bil je tudi že odbornik našega Krajevnega odbora. Malo je članov, ki bi imeli z rešitvijo svoje zadeve toliko gorja. V tej mizerni borbi za izposkovanje najmujejših pravic sebi in družini ga je zalotila smrt ter ga ugrabila družini. Ni ga več, odnesli so ga k sv. Gotardu na pokopališče, kjer čaka vstajenja z drugimi vojnimi tovariši, ki so že prej tamkaj počivali in jim je pokojni Prašnikar o Vseh svetih prižgal luči na grobovih. Kako je bil priljubljen prijateljem, je pokazala velikanska udeležba pri njegovem pogrebu. — Dragi Miha! Ti ne potrebuješ več posvetne pravde in nobenega rešenja več. Ni se Ti treba bati, da bi bil reduciran, ker si borbo končal. — Težje pa pričakujejo rešitev Tvoje sirote in pomoči, katero si v boju za domovino krvavo prisluzil.

Po dolgem bolehanju, ki mu ga je zadala vojna, je dne 2. septembra t. l. umrl tov. Dolanc Jernej, 50% invalid in naš zvesti član. Novembra 1915 je odšel z goriške fronte s pohabljenjo roko. Pozneje pa se ga je lotila bolezen na pljučih in ga spravila v prezgodnji grob. Bolezen je bila izvor prehlajenja v Karpatih v zimi leta 1914—15. — Zapuščena 11 nepreskrbljenih sirot, ki žive v veliki bedi. Pričakoval je tudi težko rešitve, toda mu ni bilo usojeno dočakati pre-

draga tovariša, počivajta mirno v domači zemlji, njihovim družinam pa izrekamo iskreno sožalje.

Zagorje. Vsled razpisa (ki je že itak objavljen v tej številki) pozivlja Kraj. odbor v Zagorju svoje člane interese, da se nemudoma zglašijo pri odboru z rešenji Višjega invalidskega suda (če pa istih še nimajo, pa potrdila o prejemanju po novem zakonu). Prinesti morajo tudi izjave županstev, koliko plačujejo davka (odnosno davčno potrdilo), če so samostojni (ne v službi), koliko imajo družinskih članov po starosti, če so že prejeli kako pomoč od države, na kakšem glasu so in če v obče zaslužijo pomoč!

Iz Tržiča. Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Tržiču je sklenil na svoji zadnji seji dne 9. novembra, da bo letos obdaril vse svoje člane za božične praznike z živili, kateri imajo do sedaj plačano članarino za celo leto. Vsled tega poziva odbor vse svoje člane kakor tudi odbornike, da se zglašijo 1., 2. in 3. decembra v tajništvu v meščanski šoli v Tržiču in sicer brez izjeme vsak, da se ga vzame v seznam, ker le na podlagi seznama se bodo darila razdeljevala. S seboj naj prinese vsak člansko knjižico (naj je nikdo ne pozabi). Kdor se ne bo prijavil, pozneje ne bo prišel v poštev. Da ne bo zabavljanja, naj se torej prijavi vsak pravočasno.

Živila se bodo razdeljevala pred Božičem in sicer v sredo, dne 23. decembra dopoldne v telovadnici meščanske šole.

Vsak naj torej skrbi, da se bo pravočasno prijavil in, da pride tudi pravočasno na dan razdelitve po svoje stvari, ker kar bo preostalo, se bo razdelilo med druge.

Na občnem zboru ne bomo poznali vsled tega nikakega zabavljanja. Kdor ne zna čitati ali slučajno ne dobi lista, bo že zvedel od drugih.

Odbor.

Krajevni odbor UVI v Tržiču se tem potom zahvaljuje vsem svojim članom, kateri so pomagali o priliki žalnega dne pri naši nabiralni akciji za božični podporni sklad, vsem tistim, katerim je pa poslal nabiralne pole in so nam jih kratkoma vrnili, seveda prazne, moremo pa samo reči, da je zelo žalostno, ker jim ni bilo toliko, da bi se nekoliko potrudili, k čim večjemu uspehu. Seveda mogoče danes še ne rabijo ničesar. Naj bi na tišem zahvalili Boga, da so se v položaju, da ne rabijo tuje pomoči. So res nekateri, katerih izgovor je upravičen, ampak ne vsi.

Zahvalo moramo pa izreči tudi vsem darovalcem, ki so nam pripomogli po svojih močeh k naši akciji in jih prosimo, da nam ostanejo še nadalje naklonjeni, nam vojnimi žrtvam.

Še enkrat najprisrčnejša zahvala vsem!

Odbor.

Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Celju je letošnje božične podpore razdelil sledeče:

Oblastni odbor v Ljubljani je naprosen, da pošlje do 16. decembra podporo v gotovini sledečim članom:

po 50 Din: Vodišek Francu, Mariji Gradec, Koprivšek Francu, Gaberje in Čonč Ignacu, Nimno ter Preskar Antonu, Planina;

po 100 Din: Fale Francu, Brdo, Stopinšek Ivanu, Lahovgraben, Ivanuša Ivanu, Št. Jurij pod Kumom;

400 Din dobi za razdeliti med vse naše člane v Invalidskem domu v Popovači in sicer le med one, ki imajo v članski knjigi z markicami potrjeno, da so članarino do konca leta 1931 plačali. Rožič Jakob, Popovača-Moslavina.

Nakaznice za živila se bodo izdajale dne 16. decembra 1931 v pisarni Kraj. odbora UVI v Celju.

Po 50 Din jih dobe: Srebočan Ivan, Gaberje; Cvikal Ivan, Vrbje; Žerjav Feliks, Veliko Ravno; Gorenšek Ferdo, Višnavas; Bratuša Tomaž, Ponikva; Dobovičnik Rudolf, Dobrna; Franci Jurij, Zavodna; Muhič Franc, Celje; Gorenšek Miha, Višnavas; Feldin Terezija, Ljubčana; Točaj Marija, Gaberje; Paradiž Amalija, Žalec; Pajk Antonija, Kaseze; Pur Terezija, Kresnike; Feldin Ana, Dramlje; Kolar Marija, Celje; Satler Marija, Store; Čadej Urša, Planinca; Leskovšek Urša, Planinca; Golej Ana, Št. Jurij; Klep Katarina, Liboje; Vovk Marija, Gradišče; Rebernik Katarina, Levčev; Razboršek Marija, Celje; Matko Karl, Latkovavas in Brezlan Ivana, Lindik.

Po 100 Din pa: Čander Franc, Ce-

lje; Šorn Leopold, Ostrožno; Verdel Anton, Teharje; Počivalnik Alojz, Št. Pavel pri Preb.; Šalej Ivan, Celje; Vidič Josip, Gaberje; Cafuta Matevž, Zavodna; Godler Miha, Sp. Ložnica in Bincl Terezija, Trnovlje.

Pogosti smrtni slučaj. Iz Celja nam pišejo: Dne 1. novembra t. l. smo spremlili k večnemu počitku tovariša invalida-narednika Tomažiča Josipa, krojaškega mojstra v Celju.

Polnih 17 let je prenašal srčno hibo, ki si jo je nakopal še kot 24-letni mladenič v Karpatih.

Dan pred smrtjo je še delal, v petek 30. oktobra t. l. pa je nenadoma preminul.

Za njim žaluje soproga s 3 malimi otročiči, pa tudi vsi tovariši, ki nam je bil zelo priljubljen. — Marsikdo, ki gleda, kako se nam godi, pa ga zavida, da se je preselil iz te bedne doline.

Letos je imela smrt v vrstah naših tovarišev obilo žetve. Odšli so v večnost sledeči naši člani in sicer iz Celja ter okolice tov. Brezlan Anton, Kramar Martin, Lorenčič Alojz in Podgoršek Alojzija, v Invalidskem domu v Popovači pa Mijo Horvat, Prašnik Jakob, Benedičič Martin, Habian Ernest in Reitz Josip. — Bodi jim lahka zemlja!

Ptuj. Po železniške legitimacije naj pridejo: Petrovič Andrej iz Paradiža 119, Pihler Ignac iz Sp. Velovlaka 37, Kranjc Andrej iz Sp. Brega 59 in Kajnih Martin iz Dragoviča 17.

Čenjeni tovariši in tovarišice! Ako želite, da bo Vaša stanovska organizacija, odn. Vaš Krajevni odbor, ki Vam je vedno na razpolago in ki je za Vas storil vse, kar mu je bilo le mogoče, obstojal, ga ne smete zaradi nastalih razmer po sedanjem invalidskem zakonu zanemarjati in celo zapustiti. Nihče od Vas ne ve, kako potrebna mu bo še invalidska organizacija! Da se tukajšnji Krajevni odbor ne bo v doglednem času razpustil, Vaš pozivamo, da ostane še nadalje zvesti člani in naročniki »Vojnega invalida«, ki Vam istotako, če ste naročeni na njega, vse pojasni, pa plačate zanj le malenkostno naročnino, 12 Din letno. Kar plačate za list, torej ni zastoj. List prinaša razna pojasnila, kako se je treba ravnati, da se doseže vsaj ono, kar enemu ali drugemu po zakonu gre. Če pa ne bomo imeli lista, bomo čisto pozabljeni v tej dolini solz. Zato tovariši in tovarišice, ne dvomite v moč svoje stanovske organizacije in se je oklenite še bolj kot poprej.

Da ne, bo prišel Vaš Kraj. odbor v zadrego radi bodočega obstoja in da bo mogoče sestaviti pravočasno proračun o dohodkih in izdatkih za prihodnje leto, Vam bomo v prihodnjem listu poslali naše čekovne položnice in Vas prosimo, da nam takoj po novem letu 1932 nakažete po pošti za članarino 12 in za list 12, to je skupaj 24 Din.

Kot redni član boste imeli pravico od nas zahtevati, da bomo za Vas delali, kar bo potrebno in mogoče. Brez-pogojno je potrebno kdor želi, da se mu bo list dostavljal neprekinjeno, da nam nakaže po ček. nakaznici 12 Din najkasneje do 10. januarja prihodnjega leta. Kdor od tega časa ne bo plačal osebno, ali poslal po pošti, se mu bo list ustavil. Pripomnimo pa še posebej: Kdor bo član, bo moral biti tudi naročnik na list. Naročnik na list pa je lahko vsak, če tudi ni član.

Toliko na znanje in ravnanje.

Odbor.

Krajevni odbor v Radovljici ponovno opozarja članstvo, da vsaj do 20. decembra poravna članarino, kakor tudi naročnino »Vojnega invalida« in sicer oni, kateri tega še niso storili. So nekateri člani, ki dobivajo list, pa jim je to zadnja briga, da bi poravnali naročnino pri tov. tajniku. Če ga ne mislijo plačati, naj list vsaj odpovedo, ker s tako malomarnostjo delajo samo stroške organizaciji. Dolgujemo še precejšnjo vsoto do konca t. l., preko 100 Din. — 70 Din je moral odbor plačati za list iz lastne blagajne na zaostali naročnini v mesecu oktobru. Razume se, da je to krivda tistih, ki ne pridejo nikoli drugače k organizaciji, nego samo, če se jim godi kaka neprilika. Le takrat prav pogosto obljublja svoje dolžnosti, seveda so take obljube od nekaterih le začasne. Ko organizacija doseže njih cilj, jo zopet kimalu pozabijo. — Vsi oni, kateri ne mislijo biti naročeni na list v prihodnjem letu, naj ga takoj v

začetku prihodnjega leta odpovedo pri tajniku tov. Požarju ali tudi pri predsedniku tov. Jakliču, da ne bo v prihodnjem letu nepotrebnega dela in stroškov pri organizaciji. — Opozarjamo pa vse dotične, ki prejemajo list v tem letu, ako ga ne bodo plačali vsaj do konca tega leta, da se jih bo v prihodnjem letu takoj izključilo iz organizacije. Za nje bo vsako delo in vsaka informacija pri organizaciji odklonjena. Mogoče je, da se bo vprašanje vojnih žrtev po volitvah zboljšalo, zato tovariši, je treba, da imamo ravno sedaj v tem času res močno in delavno organizacijo! — Vzemite to zadevo res s predarkom na znanje!

Ali ste že član Ljudske samopomoči? Ljudska samopomoč Vam plača v slučaju smrti 2—10.000 Din, kar je za preostale velikega pomena, zato ne odlašajte in čimprej pristopite k temu jako koristnemu društvu. Vsa podrobna

pojasnila Vam daje tov. Pravdič v invalidski pisarni med uradnimi urami vsak ponedeljek, sredo in soboto od 9. do 11. ure, Maribor, Rotovski trg 1, pri katerem dobite brezplačne prospekte in prijavnice.

Glasnik saveza trezne mladine. Izšla je druga izdaja tega mladinskega časopisa za to šolsko leto. Časopis izhaja že 12 let in je namenjen, da širi treznost med mladino. Objavlja članke, govore, pesmi, vesti protialkoholnih vprašanj, prinaša gospodarske vesti in o predelavanju sadja in grozdja, vzorce in ocene. List izhaja mesečno. Predplačilo za šolsko leto skupaj 20 Din (dvajset) in se pošlje Savezu trezne mladine na ček. račun št. 53.057. Časopis urejuje odbor štirih članov: prof. Slobodan Popović, univ. docent dr. Ilija Djuričić, prof. M. V. Jović in Milodrag P. Popović. Naslov uredništva je Beograd, poštini predal 138.

Povišanje poštinih pristojbin s 1. decembrom

Pristojbine za zavoje nad 5 kg se zvišajo s 1. marcem 1932.

I. V tuzemskem prometu.

1. **Pisma.** a) V lokalnem (krajnem) prometu do 20 gr 1 Din, nad 20 gr kakor v medkrajnem prometu. b) V medkrajnem prometu do 20 gr 1.50 dinarjev, nad 20 do 50 gr 2 Din, nad 50 do 250 gr 3.50 Din, nad 250 do 500 gr 5 Din, nad 500 do 1000 gr 10 Din.

2. **Dopisnice,** odprte, komad 75 par.

3. **Priporočene pošiljke.** a) Pristojbine za priporočene v lokalnem prometu 2 Din. b) Pristojbina za priporočene v medkrajnem prometu 3 Din.

4. **Pisma z označeno vrednostjo.** a) Po teži (kakor priporočena pisma). b) Po vrednosti, dosedanje pristojbine.

5. **Zavoji (paketi).** a) Po teži, do 1 kg 3 Din, nad 1 kg do 5 kg 8 Din, nad 5 kg do 10 kg: prvi pas do 100 km 10 Din, drugi pas do 300 km 15 Din, tretji pas nad 300 km 20 Din. Nad 10 kg do 15 kg: prvi pas 15 Din, drugi pas 22 Din, tretji pas 36 Din. Nad 15 kg do 20 kg: prvi pas 30 Din, drugi pas 35 Din, tretji pas 40 Din. b) Po vrednosti: iste pristojbine kakor za pisma z označeno vrednostjo.

6. **Nakaznice.** a) Pristojbina za nakaznice znaša: do 50 Din 2 Din, do 100 Din 3 Din, do 300 Din 4 Din, do 500 Din 5 Din, do 1000 Din 6 Din, do 2000 Din 8 Din, do 3000 Din 9 Din, do 4000 Din 10 Din, do 5000 Din 12 Din. V tej pristojbini je vsebovana tudi pristojbina za izplačilo nakaznice na domu. b) Pristojbina za izplačilo na domu, ki se bo pobirala od prejemnika samo za

nakaznice iz inozemstva in za čekovne nakaznice, znaša: do 5 Din 0.50 Din, do 100 Din 1 Din, do 500 Din 2 Din.

7. **Čekovne nakaznice.** a) Do 500 dinarjev 0.50 Din, nad 500 Din 1 Din.

Poste restante. Pristojbina za hranitev pisem itd. pri pošti 0.50 Din.

Dostava vrednostnih pisem in zavojov na dom. a) Za pisma z označeno vrednostjo 1 Din. b) Za zavoje do 5 kg 2 Din, nad 5 kg 5 Din.

Brzojavna služba. a) Pristojbina za besedo 0.60 Din. b) Pristojbina za potrdilo 2 Din. Najnižja pristojbina je tista, ki velja za brzojavko z 10 besedami.

II. V mednarodnem prometu.

Priporočena pisma. Pristojbina za priporočene v mednarodnem prometu znaša 4 Din.

Sedanje pristojbine ostanejo še nadalje v veljavi, v kolikor niso izpremembe navedene.

Plačevanje pristojbin se bo vršilo kakor doslej. Novo uvedeno pristojbino za čekovne nakaznice bo plačal pošiljalec v gotovini in se bo zabeležila v čekovnem dnevniku.

Pristojbino 50 par za pisma in dopisnice poste restante v tuzemskem prometu bo plačal pošiljalec in se bo v tarifnih znamkah nalepila na pošiljko.

Te pristojbine za pisma in dopisnice iz inozemstva bo plačal prejemnik in se bodo v obliki portovnih znamk nalepila na pošiljko.

Zadnja in prezgodnja pot Josipa Tomažiča

Dovolite mi, gospod urednik, da tudi jaz spregovorim par poslovnih besed ob nepričakovani smrti tovariša, zvestega in rednega člana Celjskega kraj. odbora, Josipa Tomažiča, katerega pogreba sem se v nedeljo 1. novembra t. l. kot tovariš in prijatelj udeležil v Celju.

Kakor že gotovo sporočeno, je v petek, dne 30. oktobra 1931 umrl v najlepši dobi, v starosti 41 let.

V nedeljo 1. novembra, na dan Vseh svetih, malo pred 15. uro so se pričele zbirati pred hišo žalosti Na okopih 5, množice meščanov in okoličanov, da se poslovijo od pokojnika, kateri je bil od vseh strani jako priljubljen in spoštovan.

Ko je duhovščina opravila pogrebne molitve, se je začel pomikati voz s krsto pred njo četa vojakov, ob krsti pa častno vojaško spremstvo.

Za krsto so se poleg globoko žalujoče žene s tremi majhnimi otročiči in sorodniki uvrstili pogrebci, med temi je bilo opaziti mogo krojaških mojstrov deloma zastopanih po krojaški Zadrugi v Celju, kakor tudi drugi zastopniki raznih društev, pri katerih je bil pokojnik podpornik in ustanovitelj. Nadalje je bila cela vrsta oficirjev, podoficirjev, raznih znancev in prijateljev.

Ob odprtem grobu je duhovščina ponovno opravila pogrebne molitve, nato je dala vojaška četa salvo, ki je pokojniku pripadala po vojaških predpisih. Pokojni je bil narednik ter je služil nekaj časa tudi v jugoslovanski vojski kot garnizijski krojač in vodja krojaške vojniške delavnice.

Pogreb je bil najlepši dokaz spoštovanja in priljubljenosti. Videle so se tudi marsikateremu solze v očeh.

Naj počiva sladko in mirno. Žalujoci družini pa globoko sožalje.

Pripomba: Ker se je poklonilo mnogo krasnih vencev in cvetja potom raznih korporacij in društev smo pogrešali venec od Celjskega Kraj. evnega odbora, kateri gotovo ne bi finančno toliko čutil, če bi temu uglednemu, dobremu in zvestemu tovarišu in rednemu članu poklonil v zadnji pozdrav skromen venec s primernim trakom z napisom. Tudi korporativna udeležba se je pogrešala, kljub temu, da je imel vsak tovariš v nedeljo dovolj časa in prilike. Ako se od tajništva to ne objavi, se članstvo ne more udeležiti.

Sorodnikom, ki so prijavili smrt tov. Josipa Tomažiča pri tajništvu in da naj vse potrebno ukrenejo, se je izjavilo, da ni časa, pač pa napisalo par besedic na Komando mesta, da naj to stranka sama preskrbi radi vojaškega pogreba. Sorodniki so celo izjavili, da je bil tajnik nevljuden. **M. Pravdič l. r.**

GLEDE ZAPOSLOVANJA INVALIDOV.

Na podlagi sklepov zadnje delegatske ankete je Oblastni odbor zaprosil preko komisarija pri Središnjem odboru, da bi prišel v upravo Borze dela tudi zastopnik invalidskega udruženja, ker je Borza dela v prvi vrsti dolžna poročati vojne invalide in izvajati nov pravilnik o zaposlovanju invalidov.

Komisar je odgovoril, da je našo vlogo odstopil Ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja z izjavo, da bi bilo res potrebno postaviti v Borzi dela enega invalida kot delegata invalidskega udruženja.

Raznoterosti

IZPREMEMBE V JUGOSLOVANSKI VLADI.

Finančni minister dr. Gjorgje Gjurčić je bil imenovan za poslanika v Londonu. Finančni minister pa je postal podguverner Narodne banke dr. Milorad Gjorgjević.

VOJNE GROZOTE.

Velika ameriška časopisna agentura »United Pres« je poslala v Mandžurijo svojega posebnega poročevalca, da pogleda in poroča o razmerah na tamkajšnjem bojišču. Ta poročevalec poroča:

»Nedaleč od reke sem naletel na prve žrtve vojne. To so bili pobiti kitajski vojaki; mrtvi so bili komaj 24 ur, pa so njihova trupla bila že zmrznjena. Strašen ze bil pogled na trupla vojakov, ki so padli v boju nož na nož. Vsi jarki ob cesti so bili polni razmesarjenih trupel, divji psi pa so jedli človeško meso. Sam sem videl, kako se je sedem psov naenkrat lotilo mrtvega konja, ki so ga obrali tako, da so ostale le še kosti. Kmetje iz okolice pa hodijo okoli mrtvecev in jim preiskujejo žepe in karkoli najdejo v žepih še porabnega, pobero. Tudi kmetom so pobiti konji prišli prav, ker so si narezali prav izdatne kose konjskega mesa za domov.

Govoril sem tudi z nekaterimi Evropejci, ki so klanje opazovali z bližine. Ameriški misijonar Voss iz Princetowna je opazoval iz svojega stanovanja divji beg kitajskih vojakov iz Cicibara. Dve milj južno od Cicibara pa sem naletel na poslopje, kjer se je zbralo približno 50 japonskih vojakov, ki so bili že vsi trdi od mraza. Bili so vsi blatni od nog do glave, izven poslopja pa so ležali kitajski ranjenci, za katere v hiši ni bilo prostora. Ti so vsi zapisani smrti...

IZDELOVANJE STRUPENIH PLINOV.

Gosp. Stolzenberg, fabrikant v Hamburgu, je izdal v samozaložbi knjigo, kjer popisuje, kako se izdelujejo razni strupeni plini. Knjiga ima 70 strani, velja pa 20 mark. »Berliner Tageblatt«, po katerem posnemamo te vrstice, imenuje to knjigo »kuharsko knjigo za izdelovanje strupenih plinov doma«; ta knjiga namreč omogoča vsakemu količnej izobraženemu človeku izdelovati strupene pline v lastnem stanovanju.

Sedaj pa pomislimo, kakšne posledice utegne roditi ta knjiga, če se bodo ljudje pečali s to »kuho« v zelo obljude-nih delih mest. V knjigi pa ne najdeš samo natančnih podatkov, kako so strupeni plini sestavljeni, ampak je knjigi priloženo tudi cenik potrebnih kemikalij in potrebne posode in orodja — vse dobiš postavljeno na dom, potem pa lahko začneš »kuhati«. Cene kemikalij in drugih priprav so sicer silno visoke, najmanj trikrat višje kakor običajne, ampak dobiš vse; za fabrikanta pa je glavna stvar dobiček...

V knjigi so opisani vsi strupeni plini, od najbolj priprostitih pa do najbolj nevarnih: klorov pikrin, fosgen, iperit, tri vrste lewisita itd. Kemikalij pa fabrikant ne oddaja le neobhodno potrebno količino, ampak vsak mora vzeti blaga vsaj za tri poskuse: iperita n. pr. najmanj 411 gramov, čeprav zadostuje že 12 ti-sočink enega grama, da umori človeka v eni minuti...

BLAGOSLOVITEV SPOMENIKA BRANILCEM BEOGRADA.

Dne 11. novembra so v prisotnosti Nj. Vel. kralja in kraljice svečano blagoslovili grobnico in spomenik branilcem Beograda, Nj. Vel. kralj in kraljica sta prišla točno ob 11. Navzoče množice sveta so ju spoštljivo pozdravljale, nakar sta kralj in kraljica ljubeznivo odgovarjala. V spremstvu Nj. Vel. sta bila prvi adjutant general Ječmenić in dvorni maršal Dimitrijević. Takoj po prihodu kralja in kraljice je patrijarh Varnava izvršil obred blagoslovitve. Nato je Nj. Vel. kralj položil pred spomenik venec z napisom: »Branilcem Beograda — Aleksander«. Vence so položili tudi še drugi, nakar je častna četa izstrelila salvo, godba pa je zaigrala. V imenu Udruženja rezervnih častnikov in bojnikov je potem govoril gosp. Bogić, za njim pa predsednik Udruženja gosp. Radosavljević. Govoril je tudi predsednik beograjske občine gosp. Ne-

šić. Po teh govorih sta si Nj. Vel. v spremstvu predsednika Udruženja gosp. Radosavljevića ogledali grobnico, v kateri so zbrane kosti 5000 branilcev Beograda. Gosp. Radosavljević je kralju in kraljici pojasnjeval ureditev grobnice, ki jo je Nj. Vel. kralj prav pohvalil. Ko sta kralj in kraljica odšla, so ju navzoči zopet pozdravljali z dolgotrajnim klicanjem. Blagoslovitvi so prisostvovali člani kraljevske vlade z gosp. Petrom Živkovićem na čelu.

DAVEK NA POSLOVNI PROMET.

Po čl. 21 uredbe o skupnem davku na poslovni promet sme davčna oblast ugotavljati davčne osnove na poslovni promet sporazumno z davčnimi obvezanci. Med tiste, ki bi se z njimi imel skleniti sporazum, bi spadali obrtniki, v kolikor nimajo letnega prometa, ki bi presegal 500.000 Din, in sicer: ključavničarji, brivci, kovači, krznarji, kleparji, slaščičarji svečarji, pečarji, urarji, zlatarji, draguljarji, gradbeniki, zidarji, klesarji, dimnikarji, fotografi, instalaterji vodovodov, plinske in električne razsvetljave, mehaniki, avtomobilski mehaniki, optiki, krovci, kemične čistilnice, modistke, radiotehniki, klobučarji, zobni tehniki, kavarnarji, dežnikarji, lončarji, čevljarji, strugarji itd.

Finančno ministrstvo je stopilo preko svojih podrejenih organov v stike s temi davčnimi obvezanci, ki pa so domala vsi odklonili, da bi se po tem skrajšanem postopku ugotavljala njihova davčna obveza.

Zaradi takega stališča teh obrtnikov je davčni oddelek finančnega ministrstva obvestil davčne oblasti, da naj se tudi za leto 1932 davčna obveza za davke ugotavlja na isti način, kakor se je dozdaj, to je pred davčnim odborom, ki bo odmerjal višino davka posameznih davčnih obvezancev.

RAZVOJ LETALSTVA V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

»Scientific American« objavlja zanimive podatke v razvoju letalstva v Ameriki.

Letalstvo dandanes ni več omenjeno na ugodne letne čase, ampak se vrši promet redno vse leto. Neko letalsko podjetje oskrbuje spomladi promet v notranjosti Zedinjenih držav, poleti vozi ljudi v zapadno Indijo, v jeseni v Brazilijo in pozimi v Buenos Aires. Druga zrakoplovna proga gre preko Karaibškega morja — let traja 7 ur, da ne vidiš kopne zemlje. Letalske postaje so naredili sredi džungle z velikimi težavami. Delali so pa domačini, ki še nikoli niso videli lokomotive ali parnika, letala pa še celo ne. Sedaj građe ogromno letalo »Pan-america S 40«, kjer bo prostora za 5 mož posadke in za 40 potnikov. Varnost je znašala nad 9%. Cene so prav zmerne, komaj 50 do 60 par za milje. Let iz New Yorka do Havanne stane okoli 1400 Din, v Panamo pa okoli 12.000 Din. Cene so nižje kakor na parnikih. Letala imajo obednice, spalnice in kopalnice in potnikom so na razpolago najnovejši časopisi. Vsak potnik vzame lahko s seboj 70 funtov prtljage, pa tudi na letalsko pošto oddajajo lahko ameriški trgovci svoje blago, tako da pride pošta iz New Yorka v Buenos Airek cel teden prej kakor pa blagovna pošta iz Evrope.

ZA KRATEK ČAS.

»Ali veš, kaj je napravil Škot, ko mu je nekdo podaril mazilo proti kurjim očem?«

»Ne!«

»Kupil si je pretesne čevlje!«

*

»Ko me je sodnik vprašal, koliko sem stara, res nisem vedela, ali sem jih 27 ali že 28!«

»Koliko si pa rekla?«

»Devetnajst!«

*

»Zakaj pa si dal krstiti tvojega sina na ime Jurij?«

»No, če bo enkrat dorastel in se bo oženil, bo vsaj zmaja lažje premagal!«

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Fricko Juvan, Wolfova ul. 4. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. — Predstavnik za tiskarno: Albert Kolman.